

thinking. This feature performs the role of a switch or a breaking tool. In such situations, doctors help patients and their relatives break the connection between what they already know and to deliver to them new information about the disease the patient suffers from [5, p. 843]. Thus, a new connection is created and difficult decisions begin to be made. Medical metaphor is used not only in conversation about the relationship between a doctor and a patient, but also in medical practice and assistance.

Thus, while in medicine metaphorical expressions are used for description of properties, states and structures, biomedical metaphors suggest that somatic experience is universal and central in human experience. This means that the body of each person can function as a source domain. Metaphors that relate to illness are particularly powerful in construction of deviations from the default states of the body (normal or healthy).

REFERENCES

1. Coulehan J. Metaphor and Medicine: Narrative in Clinical Practice. YALE JOURNAL OF BIOLOGY AND MEDICINE. 2003. №76. P. 87–95.
2. Gatti V. Enlightening chronic obstructive pulmonary disease through patients' and caregivers' narratives. International Journal of COPD. 2019. P. 3095–3105.
3. Kotei C. Metaphors in Medicine. URL: <https://medicalhealthhumanities.com/2017/10/26/metaphors-in-medicine/>. (дата звернення: 15.03.2023)
4. Napolitano S. Metaphors in healthcare: to better comprehend and to improve awareness. English Posts Narrative Medicine. 2019. URL: <https://www.medicinanarrativa.eu/metaphors-in-healthcare-to-better-comprehend-and-to-improve-awareness>. (дата звернення: 15.03.2023)
5. Periyakoil M.D. Using Metaphors in Medicine. JOURNAL OF PALLIATIVE MEDICINE. 2008. №6. P. 842–844.

Іваницька В. О.

Група 6.0351-1а

Запорізький національний університет

Науковий керівник - канд. філол. наук, доцент Залужна М. В.

ТЕМА ПОЕТА І ПОЕЗІЇ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ВЛАСНОГО «Я» У ТВОРЧОСТІ ЕМІЛІ ДІКІНСОН

Емілі Дікінсон (1830-1886) – неповторна постать доби романтизму в американській поезії. У своїх перших публікаціях ми зробили спробу осмислення таємниці її творчості, яка знайшла запит у читача ХХ ст. і є затребуваною нині [2-4]. Як уявляється, найкраще психотип Дікінсон відчула й змалювала Соломія Павличко: «Сама Емілі Дікінсон, незнана для сучасників, байдужа до бурхливого навколишнього життя, і, мені здається, налякана ним, не могла впливати на розвиток американської поезії своєї чи найближчої літературної епохи. Так вона і залишилася самотньою вершиною, без прямих попередників чи спадкоємців. Проте з-поміж усіх її сучасників саме ілюзорно прості вірші Емілі Дікінсон найбільше імпонують нашому часові розчарувань, самотності, відчаю, апокаліптичних візій, скепсису, страху і надій» [5, с. 32].

Метою наукової розвідки є простежити авторські рефлексії щодо таємниць поетичної творчості і натхнення, так, як їх розуміла й відчувала Дікінсон. Для розкриття вербального і концептуального аспектів творів використано інтерпретаційний аналіз із наміром прослідкувати взаємозалежності між формою тексту та змістом словесно-

поетичних образів.

Неосяжна тема художньої творчості піднімається у віршах Е. Дікінсон неодноразово [1]. Наприклад, твір № 448 – фактично, ода Поету, який творить дива за допомогою самих лише слів, влучно добирає їх та відкриває очі оточуючим: "Distills amazing sense/From ordinary Meanings –/And Attar so immense/From the familiar species/That perished by the Door –/We wonder it was not Ourselves/Arrested it – before –". На думку С. Павличко, «можливі численні докази того, що Дікінсон ідентифікує себе з героїнею своїх віршів, в них відображено, просто скопійовано реалії, що оточували поетку» [6, с. 10]. У даному випадку відображено власне «Я» авторки, її ставлення до себе як до Поета (саме з великої літери, яка, з точки зору Дікінсон, надає слову високої честі). Вона пише про власне вміння побачити незвичайне у буденному, «вмерти за красу», розбити вщент міцне каміння стереотипів. Емілі постає не просто як відлюдниця, яка занурилася у примарний, химерний світ поезії, а винахідниця, що вважає інших збіднілими духовно, далекими від її відкриттів.

Of Pictures, the Discloser —
The Poet — it is He —
Entitles Us — by Contrast —
To ceaseless Poverty —

Видовищ Першовідкривач —
Поет — то саме він —
Задля відмінності — для нас
Обрав жебрацький чин — *(переклад М. Стрпиху)*

Крім того, ключовими є слова «Fortune», «Robbing», «Attar», «Time», адже вони написані з великої літери. Семантичні особливості сигналізують про значущість висловлювань, пов'язаних із виділеними у такий спосіб лексемами. В останній строфі говориться про безсмертя поетичного Талану, його вічність, велич і перебування «за межами Часів». Також проголошується його незалежність: у Поета, що не отримав визнання, є тільки він сам, далекий від реалій повсякденності.

У більш пізній поезії на цю тему, № 883, розповідається про нелегку долю поетів, викликану надмірною емоційністю їхнього ремесла, що здатне «спалити» і найстійкіших із них («The Poets light but Lamps—/Themselves—go out—»). Шукаючи натхнення вглибині своєї душі, вони спустошують її. Проте зусилля витрачені не дарма: "The Wicks they stimulate—/If vital Light", – їхнє проміння ще торкнеться чола уважного читача, розрадить його у скруті або дасть поштовх для роздумів. Невипадково поет порівнюється з сонцем: "Inhere as do the Suns". У розумінні авторки він має освітлювати дорогу мандруючому шляхом рим та метафор. Але, на жаль, за життя далеко не кожна видатна людина знаходить визнання серед сучасників. Поетка вказує на це в останніх рядках вірша: "Each age a Lens/Disseminating their/Circumference—". Настане час, і забринять їхні слова, викарбуються в пам'яті наступних поколінь. У цьому творі Дікінсон нібито передбачила власну долю – її творчий доробок було оприлюднено уже після смерті. Її «Світло» також «розсіялося Лінзою» через століття.

У студіях американських дослідниць Маргарет Хоманс і Джоан Фейт Діль

знаходимо цікаві думки про те, що Емілі Дікінсон розуміє мову «як невід'ємну фігуративність і тому здатна побудувати власне бачення світу». Маргарет Хоманс стверджує, що оскільки Емілі Дікінсон сприймала себе як агента своєї творчої енергії, вона могла писати вірші, які підривали саму структуру, на якій базуються наші мовні моделі. Емілі Дікінсон заперечувала припущення, що «опозиція необхідна для того, щоб мова мала значення». Скасування риторичного дуалізму Емілі Дікінсон стає моделлю для перегляду моделі стосунків між статями, оскільки вона визнає, що «протиставлення статей є таким же фігуральним, як і будь-який інший вид протистояння, а не буквальною необхідністю». Незважаючи на різницю в акцентах у розумінні природи поетичної творчості Дікінсон, обидві авторки формулюють кілька дуже важливих питань про природу жіночої творчості, відношення ідентичності до мистецтва, а також особистості до природи. На думку рецензента, «їхні дослідження цих питань є яскравими та мають значне значення для майбутньої роботи про романтиків, а також про Емілі Дікінсон» [7, р. 135-136].

У підсумку слід зазначити, що осмислення сутності й ролі поетичної творчості Е. Дікінсон демонструє емоційну вразливість, стоїчне прийняття життєвих негараздів і власної «інакшості» щодо родини, оточення, світу в цілому. Тонке відчуття смислового потенціалу звичайних слів та можливостей поетичного синтаксису (тире як розділовий знак), свідомо відмова від суто маскулінних творчих імперативів – все це визначає унікальність поетичної ідентичності «відлюдниці з Амхерсту».

ЛІТЕРАТУРА

1. Дікінсон Е. Вірші / *Пісні Нового Світу: Улюблені вірші поетів США та Канади* / Упоряд. М. Стріха. Київ: Факт, 2004. С. 291-310.
2. Іваницька В. Поезія Емілі Дікінсон крізь призму авторської ідентичності. *США: політика, суспільство, культура. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених, присвяченої 30-річчю встановлення дипломатичних відносин США й України*. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2022. С. 93-96.
3. Іваницька В. Створення образу автора на прикладі мовних особливостей лірики Емілі Дікінсон. *Збірник наукових праць студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених «Молода наука-2022»*. Т. II. Запоріжжя: ЗНУ, 2022. С. 44-45.
4. Іваницька В. Прояви гендерної ідентичності в поезії Емілі Дікінсон. *Різдвяні студентські наукові читання: Vita in lingua: Матеріали I Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (Запоріжжя, 9 грудня 2022 р.)*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. С. 11-13.
5. Павличко С. Емілі Дікінсон: поезія скептичного ума / *Дікінсон Е. Лірика* / З англ. / Упоряд. та передм. С Павличко. Київ: Дніпро, 1991. С. 5-32.
6. Павлычко С. Философская поэзия американского романтизма. Поэтическое творчество Ральфа Уолдо Эмерсона и Эмили Дикинсон: автореф. дис. ... канд. филол. наук. Киев, 1998. 22 с.
7. Martin, Wendy. [Book Review]: Margaret Homans, «Women Writers and Poetic Identity: Dorothy Wordsworth, Emily Brontë, and Emily Dickinson» (1980); Joanne Feit Diehl «Dickinson and the Romantic Imagination» (1981). *The Wordsworth Circle*; Philadelphia, Pa. Vol. 13, Iss. 3 (Summer 1982). Pp. 135-136.